

Gamla kyrkogården i Strängnäs

Regler för upplåtelse av nya gravplatser

Gamla kyrkogården – en viktig del av Strängnäs historia

Kyrkogården med dess gravvårdar speglar Strängnäs stads historia. Här finns det gravvårdar med familjenamn och titlar. Gravvårdarna speglar lärdomsstaden, den klerikala staden men också handels- och regementsstaden Strängnäs. Här finns påkostade köpegravar men också linjegravar, det allmänna varvet, där de ”enkla” medborgarna fick sin sista viloplats.

Gamla kyrkogården – en plats i staden

Gamla kyrkogården, som en gång förlades i stadens utkant, är inte bara en plats för gravanordningar och en ”historisk spegel” utan också en central plats i dagens Strängnäs.

Kulturhistorisk kvalitet och skydd

2013 upprättade församlingen en vård- och underhållsplan för kyrkogården. I planen tecknas kyrkogårdens historiska bakgrund. Planen innehåller också en kulturhistorisk karaktärisering av kyrkogården som helhet och dess olika delområden samt en klassificering av gravvårdar av högt kulturhistoriskt värde.

Förändringar av kyrkogårdens struktur i form av träd, hägnader, murar, gångar mm ska prövas och godkännas av Länsstyrelsen innan de genomförs.

Samtliga gravvårdar inom kyrkogården har klassificerats i planen.

Klassificeringen är genomförd på tre nivåer eller klasser:

1. **Mycket värdefull:** De gravanordningar som har stort kulturhistoriskt värde och ska bevaras när gravrätten upphör. De får inte återanvändas.
2. **Värdefull:** De gravvårdar som har kulturhistoriskt värde och som är värda att bevara med hänsyn till kulturmiljön på hela begravningsplatsen eller som är betydelsefulla för en avdelning eller tidsepok inom begravningsplatsen och som kan återanvändas, utan eller efter försiktig omarbetning. Dessa kan upplåtas efter särskilt beslut.
3. **Övriga:** De gravvårdar som vid inventeringstillfället inte bedömts vara av särskilt utpekade kulturhistoriskt värde. De kan bortföras men av miljöhänsyn eller andra skäl kan de återanvändas.

Församlingen har upprättat kartunderlag där klasserna 1 och 2 är markerade. Aktiva gravar med pågående gravrätt är inte klassificerade. Vartefter gravar återlämnas kommer gravvårderna att klassificeras.

Kyrkogårdens karaktär och kulturhistoriska värde

Domkyrkoförsamlingen ser det som betydelsefullt och viktigt att vårda kyrkogården på ett sätt så att inte dess karaktär och kulturhistoriska värde går förlorad.

”Levande kyrkogård”

Kyrkogården ska vara ”levande”! Det medför att det ska vara möjligt att gravsättas på Gamla kyrkogården.

Alla delområden och kvarter kommer inte att vara tillgängliga. Orsaken kan vara kulturhistoriska men det kan också handla om att delar av kyrkogården på sikt ska förändras för att kunna öppnas i ett senare läge.

Kyrkogårdsförvaltningen kommer att på en karta över kyrkogården anvisa vilka kvarter som är öppna för nya gravplatser.

Gravplats upplåts på plats för tidigare gravplats när den är återtagen eller återlämnad av gravrättsinnehavaren under förutsättning att gravanordningen inte ska bevaras av kulturhistoriska skäl eller att gravfrid fortfarande råder.

Gravplats kommer också att upplåtas i form av ”askgravplats”. Sådana kommer att anordnas i tidigare köpegravar/familjegravar som är återtagna eller återlämnade av gravrättsinnehavaren och om gravanordningen inte ska sparas av kulturhistoriska skäl.

Av kulturhistoriska skäl och med hänsyn till kyrkogårdens karaktär, utvecklad i vård- och underhållsplanen, ska nya gravvårdar vara anpassade till aktuellt område på kyrkogården.

Krav på nya gravvårdar - samråd

Utformning av en ny gravvård på Gamla kyrkogården ska alltid föregås av ett samråd med kyrkogårdsförvaltningen för att säkerställa att helhetsmiljön och kyrkogårdens kulturhistoriska värde kan bevaras.

För att få ta i anspråk en tillgänglig gravplats på gamla kyrkogården ska den nya gravvården vara anpassad, både när det gäller material och form, till omgivande gravanordningar på den aktuella delen av kyrkogården. De material som får komma till användning är trä, natursten och metall.

Om gravvården inte kan anpassas till förutsättningarna på Gamla kyrkogården kan gravplats erbjudas vid Södra kyrkogården eller vid Aspö kyrkogård.